

ÌKÉDE KÁRÍAYÉ FÚN ÈTỌ ỌMỌNÌYÀN

ỌRỌ ÀKỌSỌ

Bí ó ti jẹ pé ẹ́sẹ àkíyèsí iyí tó jẹ àbímọ́ fún ẹ́dà àti ìdọ́gba ẹ̀tọ́ tí kò ẹ́é mú kúrò tí ẹ́dà kọ̀ọ́kan ní, ni òkúta ìpílẹ̀ fún òmìnira, ìdájọ́ òdodo àti àlàáfíà lágbàáyé,

Bí ó ti jẹ pé àika àwọn ẹ̀tọ́ ọmọ̀nìyàn sí àti ikẹ̀gàn àwọn ẹ̀tọ́ wọ̀nyí ti ẹ́ okunfà fún àwọn iwà búburú kan, tó mú ẹ̀rí-ọ̀kàn ẹ́dà gbogbẹ́, tó sì jẹ pé ìbẹ̀rẹ̀ ìgbé ayé titun, nínú ẹ̀yí tí àwọn ẹ̀nìyàn yóò ti ní òmìnira ọ̀rọ́ síso àti òmìnira láti gba ohun tó bá wù wọn gbọ́, òmìnira lọwọ́ ẹ̀rù àti òmìnira lọwọ́ àìní, ni a ti kà sí ànìyàn tó ga jù lọ lọkàn àwọn ọmọ-ẹ̀nìyàn,

Bí ó ti jẹ pé ó ẹ́ pàtàkì kí a dáàbò bo àwọn ẹ̀tọ́ ọmọ̀nìyàn lábẹ́ ọ̀fin, bí a kò bá fẹ́ ti àwọn ẹ̀nìyàn láti kojú ìjà sí ijọba ipá àti ti amúnisìn, nígbà tí kò bá sí ọ̀nà àbáyọ miiṛàn fún wọn láti bèèrè ẹ̀tọ́ wọn,

Bí ó ti jẹ pé ó ẹ́ pàtàkì kí ìdàgbàsókè ìbásepọ́ ti ọ̀rẹ́-sí-ọ̀rẹ́ wà láàrin àwọn orílẹ̀-èdè,

Bí ó ti jẹ pé gbogbo ọmọ́ Àjọ-ìsòkan orílẹ̀-èdè àgbáyé tún ti tẹnu mọ́ ipinnu tí wọn ti ẹ́ tẹ̀lẹ̀ nínú ìwé àdéhùn wọn, pé àwọn ní ìgbàgbọ́ nínú ẹ̀tọ́ ọmọ̀nìyàn tó jẹ kò-ẹ́é-má-níí, ìgbàgbọ́ nínú iyí àti ẹ̀yẹ ẹ́dà ẹ̀nìyàn, àti ìgbàgbọ́ nínú ìdọ́gba ẹ̀tọ́ láàrin ọ̀kùnrin àti obìnrin, tó sì jẹ pé wọn tún ti pinnu láti ẹ́ ìgbélaruge ìtẹ̀síwájú àwùjọ́ nínú ẹ̀yí tí òmìnira è̀tò ìgbé-ayé rere ẹ́dà ti lè gbòòrò sí i,

Bí ó ti jẹ pé àwọn ọmọ́ ẹ̀gbẹ́ Àjọ-ìsòkan orílẹ̀-èdè àgbáyé ti jẹ̀jẹ̀ láti fowọ̀şowọ́ pọ́ pẹ̀lú Àjọ náà, kí won lè jọ ẹ́ àşeyege nípa àmúşẹ́ àwọn ẹ̀tọ́ ọmọ̀nìyàn àti òmìnira ẹ́dà tó jẹ kò-ẹ́é-má-níí àti láti rí i pé à ñ bọ̀wọ́ fún àwọn ẹ̀tọ́ náà káráyé,

Bí ó ti jẹ pé àfi tí àwọn ẹ̀tọ́ àti òmìnira wọ̀nyí bá yé ẹ̀nìyàn nìkan ni a fi lè ní àmúşẹ́ ẹ̀jẹ́ yíí ní kíkún,

Ní báyií,

Àpapọ́ ìgbìmọ́ Àjọ-ìsòkan orílẹ̀-èdè àgbáyé ẹ́ ikéde káráyé ti ẹ̀tọ́ ọmọ̀nìyàn, gégé bí ohun àfojúsùn tí gbogbo ẹ́dà àti orílẹ̀-èdè jọ ñ lépa lónà tó jẹ pé ẹ̀nì kọ̀ọ́kan àti ẹ̀ka kọ̀ọ́kan lówùjọ́ yóò fi ikéde yií sọkàn, tí wọn yóò sì rí i pé àwọn lo è̀tò-ìkọ̀nì àti è̀tò-ẹ̀kọ́ láti ẹ́ ìgbélaruge ìbọ̀wọ́ fún ẹ̀tọ́ àti òmìnira wọ̀nyí. Bákan

nàà, a gbọdọ rí àwọn ìgbésẹ̀ tí ó lè mú ilọsíwájú bá orílẹ̀-èdè kan ọ̀so ọ̀so tàbí àwọn orílẹ̀-èdè sí ara wọn, kí a sì rí i pé a fi ọ̀wọ̀ tó jọjú wọ̀ àwọn òfin wọ̀nyí, kí àmúlò wọn sì jẹ̀ káriayé láàrin àwọn ènìyàn orílẹ̀-èdè tó jẹ̀ ọ̀mọ̀ Àjọ-isòkan àgbáyé fúnra wọn àti láàrin àwọn ènìyàn orílẹ̀-èdè mìíràn tó wà lábẹ̀ àṣẹ̀ wọn.

Abala kííní.

Gbogbo ènìyàn ni a bí ní òmìnira; iyì àti ẹ̀tọ̀ kọ̀ọ̀kan sì dógba. Wọ̀n ní ẹ̀bùn ti láákàyè àti ti ẹ̀rí-ọ̀kàn, ó sì yẹ̀ kí wọ̀n ó máa hùwà sí ara wọn gégé bí ọ̀mọ̀ iyá.

Abala kejì.

Ẹ̀ni kọ̀ọ̀kan ló ní ànṣàní sí gbogbo ẹ̀tọ̀ àti òmìnira tí a ti gbé kalẹ̀ nínú ikéde yíí láífi ti ọ̀rọ̀ iyàtọ̀ ẹ̀yà kankan ẹ̀; iyàtọ̀ bí i ti ẹ̀yà ènìyàn, àwọ̀, akọ̀-ṅ-bábo, èdè, ẹ̀sìn, ètò ìṣẹ̀lú tàbí iyàtọ̀ nípa èrò ẹ̀ni, orílẹ̀-èdè ẹ̀ni, orírùn ẹ̀ni, ohun ìní ẹ̀ni, ìbí ẹ̀ni tàbí iyàtọ̀ mìíràn yòówù kó jẹ̀. Síwájú sí i, a kò gbọdọ̀ ya ẹ̀nikẹ̀ni sọ̀tọ̀ nítorí irú ijọba orílẹ̀-èdè rẹ̀ ní àwùjọ̀ àwọn orílẹ̀-èdè tàbí nítorí ètò-ìṣẹ̀lú tàbí ètò-ìdájọ̀ orílẹ̀-èdè rẹ̀; orílẹ̀-èdè náà ìbáà wà ní òmìnira tàbí kí ó wà lábẹ̀ ìṣàkóso ilẹ̀ mìíràn, wọn ìbáà má dàá ijọba ara wọn ẹ̀se tàbí kí wọ̀n wà lábẹ̀ ikáni-lápá-kò yòówù tí ìbáà fé dí òmìnira wọn lówọ̀ gégé bí orílẹ̀-èdè.

Abala kẹ̀ta.

Ẹ̀ni kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ̀ láti wà láàyè, ẹ̀tọ̀ sí òmìnira àti ẹ̀tọ̀ sí ààbò ara rẹ̀.

Abala kẹ̀rin.

A kò gbọdọ̀ mú ẹ̀nikẹ̀ni ní ẹ̀rú tàbí kí a mú un sìn; ẹ̀rú níní àti ò wò ẹ̀rú ni a gbọdọ̀ fi òfin dè ní gbogbo ọ̀nà.

Abala karùn-ún.

A kò gbọdọ̀ dá ẹ̀ni kẹ̀ni lóró tàbí kí a lò ó ní ilò ìkà tí kò yẹ̀ ọ̀mọ̀ ènìyàn tàbí ilò tó lè tàbùkù ẹ̀dá ènìyàn.

Abala keḡà.

Ẹ̀nì kòḡòkàn ló ní ẹ̀tọ́ pé kí a kà á sí gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀niyàn lábẹ̀ ọ̀fin ní ibi gbogbo.

Abala keje.

Gbogbo ẹ̀niyàn ló dọ̀gba lábẹ̀ ọ̀fin. Wọ̀n sì ní ẹ̀tọ́ sí àà bọ̀ lábẹ̀ ọ̀fin láìsí iyàsọ̀tọ̀ kankan. Gbogbo ẹ̀niyàn ló ní ẹ̀tọ́ sí ààbọ̀ tó dọ̀gba kúrò lọ̀wọ̀ iyàsọ̀tọ̀ yòówù tí ibáà lòdì sí ikéde yí àti ẹ̀tọ́ kúrò lọ̀wọ̀ gbogbo ohun tó bá lè ti ẹ̀niyàn láti ẹ̀ se irú iyàsọ̀tọ̀ béẹ̀.

Abala keḡọ.

Ẹ̀nì kòḡòkàn lórílẹ̀-èdè, ló ní ẹ̀tọ́ sí àtúnṣe tó jojú ní ilé-ẹ̀jọ́ fún iwà tó lòdì sí ẹ̀tọ́ oḡoḡoḡo, tó jẹ̀ kò-ṣeé-má-níí gẹ̀gẹ̀ bó ẹ̀ se wà lábẹ̀ ọ̀fin àti bí ọ̀fin-ipilẹ̀ ẹ̀ se là á sílẹ̀.

Abala keṣà̀n-án.

A kò gbọ̀dọ̀ ẹ̀sà̀dédé fi ọ̀fin mú ẹ̀niyàn tàbí kí a kàn gbé ẹ̀niyàn ti mọ̀lé, tàbí kí a lé ẹ̀niyàn jáde ní ilú láìnídìí.

Abala keḡwàá.

Ẹ̀nì kòḡòkàn tí a bá fi ẹ̀sùn kàn ló ní ẹ̀tọ́ tó dọ̀gba, tó sì kún, láti ẹ̀sà̀làyé ara rẹ̀ ní gbaṅgba, níwájú ilé-ẹ̀jọ́ tí kò ẹ̀sẹ̀bè, kí wọ̀n lè ẹ̀ se ipinnu lóri ẹ̀tọ́ àti ojúṣe rẹ̀ nípa irú ẹ̀sùn ọ̀ràn dídá tí a fi kàn án.

Abala kọ̀kànlá.

1. Ẹ̀nikẹ̀ni tí a fi ẹ̀sùn kàn ni a gbọ̀dọ̀ gbà wí pé ó jà̀rè tíí ẹ̀bi rẹ̀ yóò fi hàn lábẹ̀ ọ̀fin nípasẹ̀ idájọ́ tí a ẹ̀ se ní gban|gba nínú ẹ̀yí tí ẹ̀ni tí a fi ẹ̀sùn kàn yóò ti ní gbogbo ohun tí ó nílò láti fi ẹ̀ se àwíjà̀re ara rẹ̀.

2. A kò gbọdọ dá ẹbi ẹsẹ fún ẹnìkẹni fún pé ó hu ìwà kan tàbí pé ó ẹ awọn àfojúfò kàn nígbà tó jẹ pé lásìkò tí ẹyí ẹsẹ, irú ìwà bẹẹ tàbí irú àfojúfò bẹẹ kò lòdì sí òfin orílẹ̀-èdè ẹni náà tàbí òfin àwọn orílẹ̀-èdè àgbáyé mìíràn. Bákan náà, ijẹ́nìyà tí a lè fún ẹni tó dẹsẹ kò gbọdọ ju ẹyí tó wà ní ìmúlò ní àsìkò tí ẹni náà dá ẹsẹ rẹ.

Abala kejilá.

Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ pé kí a má ẹ̀dédé ẹ awọ̀júràn sí ọ̀rọ̀ ìgbésí ayé rẹ, tàbí sí ọ̀rọ̀ẹbí rẹ tàbí sí ọ̀rọ̀ ìdílẹ̀ rẹ tàbí ìwé tí a kọ sí i; a kò sì gbọdọ ba iyì àti orúkọ rẹ jẹ. Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ sí ààbò lábẹ̀ òfin kúrò lówọ̀ irú àwọ̀júràn tàbí ìbanijẹ̀ bẹẹ.

Abala ketàlá.

1. Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ láti rìn káàkiri ní òmìnira kí ó sì fi ibi tó bá wù ú ẹ̀ ìbùgbé láàrin orílẹ̀-èdè rẹ.
2. Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ láti kúrò lórílẹ̀-èdè yòowù kó jẹ, tó fi mó orílẹ̀-èdè tirẹ, kí ó sì tún padà sí orílẹ̀-èdè tirẹ nígbà tó bá wù ú.

Abala kẹ̀rìnlá.

1. Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ láti wá ààbò àti láti jẹ àn fàní ààbò yíí ní orílẹ̀-èdè mìíràn nígbà tí a bá n ẹ awọ̀nibíni sí i.
2. A kò lè lo ẹ̀tọ̀ yíí fún ẹni tí a bá pè lẹjọ̀ tó dájú nítorí ẹ ẹsẹ tí kò jẹ mó ọ̀rọ̀ ìṣẹ̀lú tàbí ohun mìíràn tí ó ẹsẹ tí kò bá ète àti ìgbékalẹ̀ Ajo-ìsòkan orílẹ̀-èdè àgbáyé mu.

Abala kẹ̀ẹ̀dógún.

1. Ẹni kọ̀ọkan ló ní ẹ̀tọ̀ láti jẹ ọ̀mọ orílẹ̀-èdè kan.
2. A kò lè ẹ̀dédé gba ẹ̀tọ̀ jíjẹ ọ̀mọ orílẹ̀-èdè ẹni lówọ̀ ẹnìkẹni láìnídìí tàbí kí a kọ̀ fún ẹnìkẹni láti yàn láti jẹ ọ̀mọ orílẹ̀-èdè mìíràn.

Abala kẹ̀rindínlógún.

1. Tọ̀kùnrin tobìnrin tó bá ti bàlágà ló ní ẹ̀tọ̀ láti fẹ́ ara wọn, kí wọn sì dá ẹ̀bí ti wọn sílẹ̀ láísí ìkanilápá-kò kankan nípa ẹ̀yà wọn, tàbí orílẹ̀-èdè wọn tàbí ẹ̀sìn wọn. Ẹ̀tọ̀ wọn dọ̀gba nínú ìgbeyàwó ibáà jẹ́ nígbà tí wọn wà papọ̀ tàbí lẹ̀yìn tí wọn bá kọ̀ ara wọn.
2. A kò gbọ̀dọ̀ ẹ̀ ẹ̀ ìgbeyàwó kan láìjẹ́ pé àwọn tí ó fẹ́ fẹ́ ara wọn ní òmìnira àtọ̀kànwá tó péye láti yàn fúnra wọn.
3. Ẹ̀bí jẹ́ ìpílẹ̀ pàtàkì àdánidá ní àwùjọ̀, ó sì ní ẹ̀tọ̀ pé kí àwùjọ̀ àti orílẹ̀-èdè ó dáàbò̀ bọ̀ ó.

Abala kẹ̀tádínlógún.

1. Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ̀ láti dá ohun ìní ara rẹ̀ ní tàbí láti ní in papọ̀ pẹ̀lú àwọn miíràn.
2. A kò lè ẹ̀dédé gba ohun ìní ẹ̀nì kan lówó rẹ̀ láìnídìí.

Abala kejìdínlógún.

Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ̀ sí òmìnira èrò, òmìnira ẹ̀rí-ọ̀kàn àti òmìnira ẹ̀ sìn. Ẹ̀tọ̀ yíí sì gbani láàyè láti pààrọ̀ ẹ̀ sìn tàbí ìgbàgbọ̀ ẹ̀ni. Ó sì fún ẹ̀yọ̀ ẹ̀nì kan tàbí àkọ̀jọ̀pọ̀ ẹ̀nìyàn láàyè láti ẹ̀ ẹ̀sìn wọn àti ìgbàgbọ̀ wọn bó ẹ̀ jẹ́ mó ti ìkóni, ìṣesí, ìjọ̀sìn àti ìmúṣe ohun tí wọn gbàgbọ̀ yálà ní ìkọ̀kọ̀ tàbí ní gbaṅgba.

Abala kọ̀kàndínlógún.

Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ̀ sí òmì nira láti ní ìmọ̀ràn tí ó wù ú, kí ó sì sọ̀ irú ìmọ̀ràn bẹ̀ẹ̀ jáde; ẹ̀tọ̀yíí gbani láàyè láti ní ìmọ̀ràn yòówù láísí àtakò láti ọ̀dọ̀ ẹ̀nikẹ̀ni láti wádìí ọ̀rọ̀, láti gba ìmọ̀ràn ló̀dọ̀ ẹ̀lòmíràn tàbí láti gbani níyànjú lónàkónà láika ààlà orílẹ̀-èdè kankan kún.

Abala ogún.

1. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ sí òmìnira láti pé jọ pọ̀ àti láti dara pọ̀ mó àwọn miíràn ní àlàáfíà.
2. A kò lè fi ipá mú ẹ̀nikẹ̀ni dara pọ̀ mó ẹ̀gbẹ̀ kankan.

Abala kọ̀kànléélógún.

1. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti kópa nínú ìṣàkóso orílẹ̀-èdè rẹ̀, yálà fúnra rẹ̀ tàbí nípasẹ̀ àwọn aṣojú tí a kò fi ipá yàn.
2. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ tó dọ̀gba láti ẹ̀ ẹ̀ṣẹ̀ ìjọba ní orílẹ̀-èdè rẹ̀.
3. I ẹ̀fẹ̀ àwọn ẹ̀niyàn ilú ni yóò jẹ̀ òkúta ìpilẹ̀ fún à ẹ̀ṣẹ̀ ìjọba; a ó máa fi ìfẹ̀ yíi hàn nípasẹ̀ ìbò tòótọ́ tí a ó máa dì láti ìgbà dé ìgbà, nínú ẹ̀yí tí ẹ̀nì kòṛòkan yóò ní ẹ̀tọ́ sí ìbò kan ṣoṣo tí a dì ní ìkòkọ̀ tàbí nípasẹ̀ irú ọ̀ nà ìdìbò miíràn tí ó bá irú ìdìbò bẹ̀ẹ̀ mu.

Abala kejìléélógún.

Ẹ̀nì kòṛòkan gégé bí ẹ̀yà nínú àwùjọ́ ló ní ẹ̀tọ́ sí ìdáàbò̀ bọ̀ láti ọ̀wọ̀ ìjọba àti láti jẹ̀ àn fà ní àwọn ẹ̀tọ́ tí ó bá ọ̀rọ̀-ajé, ìwà lánwùjọ̀ àti àṣà àbínibí mu; àwọn ẹ̀tọ́ tí ó jẹ̀ kò-ṣeé-má-níi fún iyi àti ìdàgbàsókè ẹ̀dà ẹ̀niyàn, nípa akitiyan nínú orílẹ̀-èdè àti ìfọ̀wọ̀ṣowọ̀ pọ̀ láàrin àwọn orílẹ̀-èdè ní ìbámu pẹ̀lú ẹ̀tò àti ohun àlùmọ̀nì orílẹ̀-èdè kòṛòkan.

Abala kẹ̀táléélógún.

1. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti ẹ̀ṣẹ̀, láti yan irú ẹ̀ṣẹ̀ tí ó wù ú, lábẹ̀ àdéhùn tí ó tọ́ tí ó sì tún rọ̀rùn, kí ó sì ní ààbò̀ kúrò lówọ̀ àìrìṣẹ̀ ẹ̀.
2. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti gba iye owó tí ó dọ̀gba fún irú ẹ̀ṣẹ̀ kan náà, láìsí iyàsọtò kankan.
3. Ẹ̀nì kòṛòkan tí ó bá n ẹ̀ṣẹ̀ ní ẹ̀tọ́ láti gba owó oṣù tí ó tọ́ tí yóò sì tó fún ọ̀n àti ẹ̀bí rẹ̀ láti gbé ayé tí ó bu iyi kún ẹ̀niyàn; a sì lè fi kún owó yíi nípasẹ̀ oríṣíi àwọn ẹ̀tò ìrànlowọ̀ miíràn nígbà tí ó bá ye.

4. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti dá ẹ̀gbẹ́ ọ̀sìṣẹ́ sílẹ́ àti láti dara pọ̀ mọ́ irú ẹ̀gbẹ́; bẹ́ẹ̀ láti dáàbò bo àwọn ohun tí ó jẹ́ ẹ́ lógún.

Abala kẹ̀rìnlélógún.

Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ sí ìsinmi àti fàájì pẹ̀lú àkókò tí kò pọ̀ jù lẹ̀nu iṣẹ́ àti àsìkò ìsinmi lẹ̀nu iṣẹ́ láti ìgbà dé ìgbà tí a ó sanwó fún.

Abala kẹ̀ẹ̀dógbọ̀n.

1. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti gbé ìgbé ayé tó bójú mu nínú èyí tí òun àti ẹ̀bí rẹ̀ yóò wà ní ìlera àti àlàáfíà, tí wọn yóò sì ní oúnjẹ, aṣọ, ilégbèé, àti àn fàní fún iwòsàn àti gbogbo ohun tó lè mú ẹ̀dá gbé ìgbé ayé rere. Bákan náà, ẹ̀nì kòṛòkan ló tún ní ààbò nígbà àiníṣélọ̀wọ́, nígbà àisà n, nígbà tó bá di aláàbò-ara, ní ipò opó, nígbà ogbó rẹ̀ tàbí ìgbà mìíràn tí ènìyàn kò ní ọ̀nà láti rí oúnjẹ ọ̀ò jọ, tí eléyí kì í sì í ṣe ẹ̀bi olúwa rẹ̀.
2. A ní láti pèsè ìtọ́jú àti ìrànlọ̀wọ́ pàtàkì fún àwọn abiyamọ́ àti àwọn ọ̀mọ̀dé. Gbogbo àwọn ọ̀mọ̀dé yóò máa jẹ́ àwọn àn fàní ààbò kan náà nínú àwùjọ́ yálà àwọn ọ̀bí wọn fẹ́ ara wọn ni tàbí wọn kò fẹ́ ara wọn.

Abala kẹ̀rìndínlógbọ̀n.

1. Ẹ̀nì kòṛòkan ló ní ẹ̀tọ́ láti kọ́ ẹ̀kọ́. Ó kéré tán, ẹ̀kọ́ gbọ̀dọ́ jẹ́ ọ̀fẹ́ ní àwọn ilé-ẹ̀kọ́ aláàkòbèrẹ̀. Ẹ̀kọ́ ní ilé-ẹ̀kọ́ aláàkòbèrẹ̀ yíi sì gbọ̀dọ́ jẹ́ dandan. A gbọ̀dọ́ pèsè ẹ̀kọ́ iṣẹ́-ọ̀wọ́, àti ti ìmọ̀-ẹ̀rọ́ fún àwọn ènìyàn lápapọ̀. Àn fàní tó dógbà ní ilé-ẹ̀kọ́ gíga gbọ̀dọ́ wà ní àrọ̀wọ́tó gbogbo ẹ̀ni tó bá tọ́ sí.
2. Ohun tí yóò jẹ́ ète ẹ̀kọ́ ni láti mú ilọ̀síwájú tó péye bá ẹ̀dá ènìyàn, kí ó sì túbò rí i pé àwọn ènìyàn bọ̀wọ́ fún ẹ̀tọ́ ọ̀mọ̀niyàn àti àwọn ọ̀mìnira wọn, tó jẹ́ kò-ṣeé-má-níí. E tò ẹ̀kọ́ gbọ̀dọ́ lè rí i pé ẹ̀mí; ìgbọ̀ra-ẹ̀ni-yé, ìbágbépo àlàáfíà, àti ifẹ́ ọ̀rẹ́-sí-ọ̀rẹ́ wà láàrin orílẹ̀-èdè, láàrin ẹ̀yà kan sí ọ̀míràn àti láàrin ẹ̀lẹ̀sìn kan sí ọ̀míràn. E tò-ẹ̀kọ́ sì gbọ̀dọ́ kún àwọn akitiyan Àjọ-ìsòkan orílẹ̀-èdè àgbáyé lọ̀wọ́ láti rí i pé àlàáfíà fidí múlẹ̀.

3. Àwọn òbí ló ní ẹ̀tọ́ tó ga jù lọ láti yan ẹ̀kọ́ tí wọn bá fẹ́ fún àwọn ọmọ wọn.

Abala kẹ̀tádínlọ̀gbọ̀n.

1. Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ́ láìjẹ́ pé a fi ipá mú un láti kópa nínú àpapọ̀ ìgbé ayé àwùjọ rẹ̀, kí ó jẹ́ ìgbádùn gbogbo ohun àmúṣẹ̀ wà ibẹ̀, kí ó sì kópa nínú idàgbàsókè ìmọ́ sáyẹ̀n sì àti àwọn àn fàní tó n ti ibẹ̀ jáde.
2. Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ́ sí ààbò àn fàní ìmọ̀yì àti ohun ìní tí ó jẹ́ yọ láti inú iṣẹ́ yòówù tí ó bá ṣe ìbàà ṣe ìmọ́ sáyẹ̀n sì, iwé kíkọ̀ tàbí iṣẹ́ ọ̀nà.

Abala kejìdínlọ̀gbọ̀n.

Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní ẹ̀tọ́ sí ẹ̀tò nínú àwùjọ rẹ̀ àti ní gbogbo àwùjọ àgbáyé níbi tí àwọn ẹ̀tọ́ òmìnira tí a ti gbé kalẹ̀ nínú ikéde yìí yòò ti jẹ́ mí múṣẹ̀.

Abala kọ̀kàndínlọ̀gbọ̀n.

1. Ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan ló ní àwọn ojúṣe kan sí àwùjọ, nípasẹ̀ ẹ̀yí tí ó fi lè ṣeé ṣe fún ẹ̀ni náà láti ní idàgbàsókè kíkún gégé bí ẹ̀dá ẹ̀niyàn.
2. O fin yòò de ẹ̀nì kọ̀ọ̀kan láti fi ọ̀wọ̀ àti ìmọ̀yì tí ó tọ́ fún ẹ̀tọ́ àti òmìnira àwọn ẹ̀lòmíràn nígbà tí ẹ̀ni náà bá n lo àwọn ẹ̀tọ́ àti òmìnira ara rẹ̀. E yí wà ní ìbámu pẹ̀lú ọ̀nà tó yẹ̀, tó sì tọ́ láti fi báni lò nínú àwùjọ fún ire àti àlàáfíà àwùjọ náà nínú ẹ̀yí tí ìjọba yòò wà lówọ̀ gbogbo ẹ̀niyàn.
3. A kò gbọ̀dọ̀ lo àwọn ẹ̀tọ́ àti òmìnira wònyí rárá, ní ọ̀nà yòówù kó jẹ́, tó bá lòdì sí àwọn ẹ̀tè àti ìgbékalẹ̀ Ajo-àpapọ̀ orílẹ̀-èdè agbáyé.

Abala ọ̀gbọ̀n.

A kò gbọ̀dọ̀ túmọ̀ ohunkóhun nínú ikéde yìí gégé bí ohun tí ó fún orílẹ̀-èdè kan tàbí àkójọpọ̀ àwọn ẹ̀niyàn kan tàbí ẹ̀nikẹ̀ni ní ẹ̀tọ́ láti ṣe ohunkóhun tí yòò mú iparun bá ẹ̀yíkẹ̀yìí nínú àwọn ẹ̀tọ́ àti òmìnira tí a kéde yìí.